

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epitome De Fide Et Operibvs, Adversvs chimærica[m]
illam atq[ue] monstrosam Martini Lutheri libertatem,
quam ipse falso ac perditæ Christiana[m] appellat**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniæ, 1525

VD16 H 4817

Deus duplici modo nobis cooperatur in bonis operibus. Cap. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30498

¶ Deus duplici modo nobis cooperatur in bonis
operibus. Cap. XII

EX his facile colligit, deū uno quidē mō cooperari nobis in
operibus iustitiæ p̄ueniendo ipsam uolūtātē, nēpe excitā
do eā, & quasi suū instrumētū eā monēdo & applicādo,
ad bonā & sanctā uolitionē quasi faciēs eā sibi cooperari in pro
ductione (q̄ sequit̄) sanctæ uolitionis, In hac sane p̄uia motio
ne seu applicatione nō cogit neq; necessitat̄ ipsa uolūtās, sed li
berū dei instrumētū manēs, retinet sibi liberā potestātē sequē
di uel nō sequēdi motionē illā p̄uenientē, Iste modus operan
di est deo proprius, ob id nimis q̄a in ea uolūtās nō opat̄, q̄n
potius patit̄ humana uolūtās, nanq; & si uelit, uolitionēq; cau
set, nō tñ se facit uelle, neq; facit se sanctā uolitionē causare, sed
deo hoc propriū est, Neq; tñ q̄a deus facit, iccirco uolūtās mi
nus uolitionē efficit, quin potius ideo illā efficit, q̄a deus uol
luntātē humanā facit efficere bonā uolitionē, sicut & sanctus
pater Augustinus dixit, Agunt̄ em̄ ut agant, nō ut nihil agāt
unde libro de natura & gr̄a idē sic ait, Ipse aut̄ deus cū p̄ medi
atorē &c. Iesum Christū spiritaliter sanat ægrū, uel uiuificat
mortuū, i. iustificat impiū, & cū ad p̄fectā sanitatē &c. p̄duxe
rit nō deserit (si nō deserat̄) ut pie semp̄ iusteq; uiuat, Sicut em̄
oculus corporis etiā plenissime sanus, nisi candore lucis adiu
tus, nō p̄t cernere, sic homo etiā perfectissime iustificatus, nisi
æternæ luce iustitiæ diuinitus adiuuet̄, recte nō p̄t uiuere, Sa
nat ergo deus nō solū ut deleat q̄d peccauimus, sed ut præstet
etiā, ne peccemus. Hæc ille. Alius uero cooperādi modus, ē
in productione ipsius uolitionis, q̄ est deo & uolūtati cōmu
ni, & tñ sine diuino accursu, nihil possit humana uolūtās, un
de qñ uolumus, nodiscū operat̄, q̄ prius ut uellemus, & ut si
sibi coopemur sine nobis coopabat̄. Et q̄a in sancta uolitiōe u
traq; dei opatio, nobis necessaria est, ideo (sicut añ dictū est) p̄
noster Augustinus dixit, Tñ sine illo uel operāte ut uelimus,
uel cooperāte cū uolumus, ad bona pietatis opa nihil ualem⁹
Modus iste cooperādi uniuersalis est & influentia illa gene
ralis, q̄ deus in omni actione creaturæ accurrit, siue bona sit, si
ue mala, Modus aut̄ cooperādi prior in bonis dūtaxat opibus
locū habet, Nullatenus in malis, nā ut est apud apl̄m Iacobū,

deus est intentator malorum (subaudi tentamento). Ipse autem
neminem tentat, unusquisque uero tentatur a concupiscentia sua
abstractus & illectus.

¶ Licet homini gloriari, confidere, & consolari in suis
operibus bonis. Cap. XIII.

EX his que in precedentibus per diuina Augustini declarata sunt, Pri-
mo claret quo nam modo homo propriae salutis cooperatores exis-
stat, quoniam opera facit aeternae uitae meritoria, quemadmodum
hortatur apostolus. Cum timore & tremore (inquiens) uestra ipsorum
operamini salutem, Et saluator, Operamini uobis, non cibum qui per-
rit, sed qui permanet in aeternum. Deinde perspicuum euadit, quoniam liceat
nobis in bonis operibus gloriari, dummodo non in nostris uiribus,
quasi non acceperimus, sed in domino gloriemur, Hi sane (teste Augu-
stino. epistola ad Valentinum) gloriantur quasi non acceperint, quod se a se
ipsis iustificari putant, ac per hoc in seipsis, non in domino gloriantur,
Ei lib. II. de Genesi ad litteram. Qui gloriatur, non nisi in domino glo-
riatur, cum cogitat, non suum, sed illius esse, non solum ut sit, uerum ut non ni-
si ab illo, ei bene sit a quo habet ut sit, & hoc dei preceptum est. Secun-
do etiam patet, quemadmodum homini licitum sit confidere, seipsum quoque
consolari, in suis operationibus, Ad Romanos. namque apostolus inquit, Glo-
riamur in tribulationibus nostris, scientes quod tribulatio patientiam ope-
rat, patientia probationem, probatio uero spem, spes autem non confundit
Et ad Timotheum. Positus sum magister gentium ob quam causam etiam
haec patior, sed non confundor. Scio enim cui credidi & certus sum
quia potes esse depositum meum seruare in illa die. Et ca. 4. Bonum cer-
tamene certauimus, cursum consummauimus, fidem seruauimus, in reliquis reposita est
mihi corona iustitiae, quam reddet mihi in illa die, iustus iudex
Vide quomodo apostolus seipsum consolatur, ex suis propriis iustitiae operibus
quinetiam ut designaret idipsum & alijs licere, continuo subiungit,
non solum autem mihi, sed & oibus qui diligunt aduentum eius. Postremo
clarefcere potest minime esse absurdum, si quis pusillanimis iustus, consci-
entiae stimulo, propter conscientiam scelerum praeteritorum turbatur & af-
flictus, in sui consolationem, operibus male gestis, contraponat, &
modo quaedam exaequet opera bona, quae antea diuino adiutorio auxilio feliciter
peregit, & quae post hac dei gratia confortatur, facere confidit.
Huc honorem bonis operibus tribuit Lutherana rabies omnino san-
cto operum inimica non permittit, sicut re ipsa conuictum est. Nam cum

Philip. 2.

2. corollariu.

Rom. 7

2. Tim. I.

corollariu.